

Bavariavikingen

*Mitteilungsblatt
der*

*Deutsch-Schwedischen Vereinigung e.V.
München*

Die Themen unserer Ausgabe:

- Weltkulturerbe – Skogskyrkogården*
- Gustaf Fröding 150 Jahre*
- Feuer und Flamme - Walpurgis*

Frühlingsausgabe 2010

Weltkulturerbe – Skogskyrkogården, der Waldfriedhof in Stockholm

1994 wurde der Waldfriedhof in Stockholm in die Welterbeliste aufgenommen. Die Begründung war u.a.: „Skogskyrkogården, geschaffen von Gunnar Asplund und Sigurd Lewerentz in der Zeit 1914 bis 1940, ist ein bedeutendes Beispiel unseres Jahrhunderts für die Verschmelzung von Architektur und Kulturlandschaft zu einem Friedhof. Diese Schöpfung hat großen Einfluss auf die Gestaltung von Begräbnisstätten in der ganzen Welt gehabt.“

Im Jahr 1914 wurde in Stockholm erstmalig ein Architekturwettbewerb für eine Friedhofsanlage ausgeschrieben. Im Stadtteil Gamla Enskede war eine Fläche von 80 Hektar dafür freigegeben. Entstehen sollte nach Vorbildern in anderen Städten und vor allem nach dem Bild des Münchner Waldfriedhofs eine ähnliche Anlage für Krematorium, Kapellen und Grabanlagen. Das vorgesehene Gelände bestand aus einem Höhenrücken mit Kiesgruben und einem Wald mit hochgewachsenen Kiefern.

Für diesen neuen Friedhof sollte die Natur eine übergeordnete Rolle spielen. Die Architekten Gunnar Asplund und Sigurd Lewerentz reichten ihren Plan mit dem Titel „Tallum“ (Lateinisierung des Wortes tall = Kiefer) ein und gewannen den ersten Preis. In ihrer Planung und Umgestaltung des Geländes verbanden sie Naturlandschaft, Parkgestaltung und Baukunst. Dieses

Konzept fand weltweit Beachtung und Nachahmung, wenn auch der Stockholmer Ursprungsplan im Lauf der Jahre eine Umgestaltung und Weiterentwicklung erfahren hat.

Skogskyrkogården betritt man durch eine gemauerte Einfahrt, deren Steine direkt vom Gelände stammen und von Arbeitslosen errichtet wurde. Der Weg führt direkt vorbei an Wänden, in denen Urnengräber eingesetzt sind. Eine Bestattungsart, die damals erstmalig großen Zuspruch gefunden hatte, zum Komplex der Gedenkhalle. Hier ist das eigentliche Krematorium und die Kapelle des Heiligen Kreuzes, des Glaubens und der Hoffnung. Davor befindet sich eine weitläufige, offene Vorhalle, deren flaches Dach auf schlanken, quadratischen Säulen ruht. Unter dem durchbrochenen Dach steht die von John Lundqvist geschaffene Plastik „Uppståndelsen“. Auf der anderen Seite des breiten Hauptweges liegt der künstlich geflutete Seerosenteich, zu Füßen des Meditationshains.

Der Gipfel dieses Hügels ist von großen Ulmen bewachsen, in deren Mitte Bänke und Blumenbeete zur Meditation einladen. Von hier hat man einen Blick auf das lebendige Umland, die nahe U-Bahn und weitere Straßenzüge. Folgt man dem Hauptweg weiter, so kommt man zur Waldkapelle und später zur Auferstehungskapelle. Prinzip dieser Kapellen ist immer der Blick ins Freie. Im Mittelpunkt der Waldkapelle ist das Zentrum die Stelle, auf der der Sarg platziert wird. Altar und Bestuhlung werden zur Nebensache. Licht fällt durch breite Fenster auf den Sarg, um so seine Wichtigkeit zu versinnbildlichen.

Betritt man die Kapelle aus dem Dunklen, so führt der Ausgang ins Licht des Tages – eine symbolische Architektur. Gleiches ist bei der Auferstehungskapelle zu beobachten.

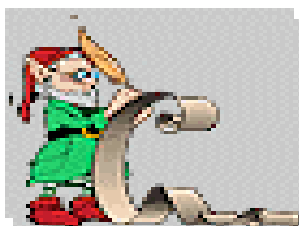
Die Grabstätten selbst befinden sich in Kiefernwäldern, in Birkenhainen oder auf lichten Wiesen. Große Grabsteine findet man hier nicht. Hier gilt das Prinzip der Bescheidenheit vor der letzten Ruhe und vor der natürlichen Gestaltung des Raums.

Somit wirkt dieser Ort nicht bedrückend, sondern strahlt Geborgenheit und Ruhe, Natürlichkeit und Zuversicht aus. Und Menschen aus allen Religionen finden hier ihre Ruhestätte, zwar in besonderen Bezirken getrennt, doch sind Christen, Moslem, Juden, Atheisten, ... gemeinsam auf diesem Friedhof bestattet.

Bleibt nur noch das große Granitkreuz, das nahe des Eingangs steht. Es ist nicht nur ein christliches Symbol, sondern ein Zeichen für alle, dass das Leben endlich ist und nur als ein Ausschnitt aus einem größeren Zusammenhang zu verstehen ist. Zumindest so wollten die Erbauer es verstanden wissen.

(Fortsetzung S. 16)

Aktuelles aus dem Vereinsleben

Liebe Mitglieder,

kaum haben wir mit unserem traditionellen und wiederum

gut besuchten Luciafest das Jahr 2009 beschlossen, nähern wir uns schon einem der Höhepunkte des Jahres 2010.

Gustav Fröding, einer der bedeutendsten Lyriker Schwedens wurde vor 150 Jahren in Värmland geboren. In der Gedichtanthologie ‚Lyrik des Abendlandes‘ heißt es über ihn: „Fröding, Gustav, 1860-1911, schwedischer Lyriker in Byron-Goethescher Richtung, der nach unglücklichem Leben in geistiger Umnachtung starb.“

Fröding ist nicht nur für schwedische, sondern auch für deutsche Gedichtliebhaber interessant, denn es gibt erstklassige Übersetzungen. So konnten wir für

unseren ‚Fröding-Abend‘ am 19.3.2010 den in München lebenden Frödingübersetzer Klaus-Rüdiger Utschick gewinnen. Daher: Herzlich willkommen zu einem kurzweiligen Abend (mehr auf Seite 12 und 13).

Eine Woche danach (26.3.2010) laden wir dann zu unserer alljährlichen Mitgliederversammlung ein. Über eine rege Teilnahme würden sich alle Aktiven des Vereins sehr freuen (siehe Einladung auf Seite 11). Hier können Sie auch andere DSV-Mitglieder treffen, neue Kontakte knüpfen, bzw. alte vertiefen.

Sehr beliebt sind in diesem Zusammenhang auch unsere gut besuchten Stammtische im Hofbräukeller. Schauen Sie doch mal vorbei. Wir freuen uns auf Sie!

Herzlich grüßt Euch / Sie,

Frank Senftleben

Impressum	Adressen	Telefon
1. Vorsitzender:	Lars Lindström, Alpspitzweg 1, 82538 Geretsried	Tel: 08171 / 909176
2. Vorsitzende:	Barbara Siebert, Johannisplatz 3 B, 81667 München	Tel: 089 / 1234194
Schriftführerin:	Birgitta Gutsch, Ammerlandstraße 24, 81476 München	Tel: 089 / 758688
Schatzmeister:	Gerd-Dieter Schwark, Knappertsbuschstr. 17, 81927 München	Tel: 089 / 935690
Beisitzer:	Frank Senftleben, Rotbuchenstraße 32, 85614 Kirchseeon	Tel: 08091 / 561347
Bankverbindung:	SEB Bank, München, BLZ: 700 101 11, Kontonummer: 1808788400	
Internet:	E-mail: vorstand@d-s-v-m.de Website: http://www.d-s-v-m.de	
Anzeigenpreise:	Privatanzeigen für Mitglieder kostenlos. Gewerbliche Anzeigen; bitte beim Vorstand anfragen.	
Steuernummer:	143/212/90370 (Vom Finanzamt als gemeinnützig anerkannt.)	
Anschrift:	Deutsch-Schwedische Vereinigung e. V. Postfach 31 01 62, 80102 München	
BV-Redakteurin:	Maria Senftleben; E-Mail: maria.senftleben@freenet.de	

Valborgsmässoafton - Eldar och mössor

Valborgsmässofirandet har uråldriga anor, men exakt hur det gick till i Sverige för länge sedan, är nog lite osäkert. Att våren fördrev den långa vintern firades dock långt innan den heliga Valborg gav namn åt festen för att kyrkans män skulle kunna inbilla sig och andra att den var en kristen högtid. Den här fromma saxiska nunnan, som grundade ett kloster i tyska Heidenheim, råkade bli helgonförklarad just 1 maj år 779 och sammankopplades därefter med fruktbarhetsfestligheterna omkring den dagen.

Att elda brasor på valborgsmässoafton är en sed, som härstämmer från Tyskland, även om den inte längre verkar vara så utbredd där (här) som den är i Sverige, utom kanske kring Brocken i Harz. Tanken var att skrämma häxorna och diverse vilda djur, eftersom tamboskapen släpptes ut på bete i maj. För att förstärka skrämseffekten brukade man föra ett väldigt oväsen. I Sverige förekommer det även i vår tid på sina håll att man skjuter upp fyrverkerier på kvällen.

Från Uppland, dit seden med valborgsmässoseldar kommit med invandrade tyskar, spred den sig över hela Sverige. Dessförinnan var det vanligt i södra Sverige att ”föra maj i by”. Ungdomarna gick runt i gårdarna och stack en grön kvist i takfoten på varje hus, medan de sjöng en visa om sommarens grönska. Som tack kunde de t ex få ägg (fruktbarhetssymbol) eller annan mat till gillet senare på kvällen.

På sina håll, som i Dala-Floda, har man fortfarande kvar en gammal sed, som påminner om alptrakternas Perchten. Det rör sig om Valborrar och dessa är ena riktiga fulingar med fruktansvärda masker. De ska förstås skrämja bort alla häxor och annat oknytt som man inte vill möta under den ljusa årstiden, då människorna lever utomhus mycket mer än under vintern. Skråpuk är ett annat namn för de här läskiga figurerna (*skra* är ett gammalt ord för torrt skinn och *puke* betyder djävul). Julbocken är nog ytterligare en variant på de här Valborrarna.

Att sjunga in våren är det numera studenterna, eller åtminstone körer med studentmössor, som står för. Särskilt i de stora universitetsstäderna brukar Valborg firas med sång. Det ska vara lite högtidligt vid elden. Någon framstående person förväntas hålla ett vårtal mellan sångerna och man ska sjunga *Du gamla, du fria* och hurra för våren. Kanske sjunger man ibland Kungssången, eftersom Carl XVI Gustaf händelsevis har födelsedag på Valborg. Precis som när det gäller förnämt respektive folkligt Luciafirande, finns förstås dränga-varianten även på Valborg. Det brukar supas en hel del bland ungdomen och polisen går ofta ut och vädjar till föräldrarna att inte „köpa ut“ sprit från systemet till sina barn.

Första maj firades långt innan arbetarrörelsen började med sina demonstrationståg, som åtminstone under det svenska socialdemokratiska partiets storhetsår anordnades överallt i Sverige. Det finns dock en specifik svensk förstmaj-rörelse, och det är försäljningen av majblommor, som startades av Beda Hallberg år 1907. Under de två sista veckorna i april går skolbarnen runt och säljer små blommor, antingen att sätta fast med en nål i ytterkläderna eller i en större variant att klistra fast på bilen. Varje år finns det en ny färgkombination och vinsten går till en fond för sjuka och handikappade barn. Numera är drottning Silvia majblommans beskyddare.

Maria Senfleben

Valborg i Uppsala

Hela dagen firas Valborg i Uppsala. På morgonen börjar man med champagnefrukost i Slottsbacken eller i en park. Därefter störtar sig studenterna i små hemmagjorda båtar nerför Fyrisåns fall. Mitt på dagen bjuds det till silllunch. Ofta anordnas också ett scenprogram i Ekonomikumparken. Efter avnjuten sill kan man lyssna på Uppsala Domkyrkas Gosskörs äldre medlemmar (mansröster) i Engelska parken. Rektorn hälsar våren välkommen, varpå mösspåtagningen sker (studentmössor är ett måste på Valborg) under vårjubel. Studenterna rusar iväg till champagnegaloppen och missar troligen Orphei Drängars konsert i universitetets aula. Framåt kvällen blir det middag och dans på studentnationerna, med avbrott för flera festliga vortaler och högtidlig sång. Därefter fortsätter firandet på mindre högtidligt sätt och drängasupandet tar överhanden även bland studenterna.

Valborgs-eld

Den sista isiga flagan
Gick sönder vid Islands-bron.
Vid Eklundshof, i skogen,
Slog göken sin första ton.

Det simmar en doft i luften
Och kvällen är ljum och ljus
Och jubel och vemod klinga
I hjärtats vårliga rus.

De spridda rösterna smälta
I brusande ungdoms-chör,
De hvita mössorna bölja
Den branta backen uppför.

Den rödbruna slottsfasaden
Står badad i solnedgång
Och vinden fläktar i fanors
Broderade hvita fång;

Utdrag ur Carl Snoilskys dikt

Dagens skrock:

Plocka en jordreva på valborgsmässöafton och bind en krans med udda antal blad vid midnatt. Sätt den på huvudet dagen efter, så kan du lättare urskilja onda häxor. (Jordreva=Gundelrebe)

Veranstaltungskalender
Termine der DSV und weitere „Schwedentermine“
Alle Angaben ohne Gewähr

März 2010

Dienstag 9. März 2010. Stammtisch der DSV im Gasthaus „Hofbräu-keller“ am Wiener Platz, Innere Wiener Straße 19, um 18.30 Uhr.

Fr. 19. 3. um 19.00 Uhr in der Schwanthalerstr. 60, **Frödingabend**, siehe Einladung S. 13.

Måndag 22. 3. kl. 16. 00, Schwanthalerstr. 60, **Bokcirkel**. Vi läser nu Stieg Larssons *Flickan som lekte med elden*. Därefter hans *Luft-slottet som sprängdes* och sedan *Svinalängorna* av Susanna Alakoski. Brigitte Sjöberg: tel. 08171/10989

Fr. 26. 3. um 19.00 Uhr in der Schwanthalerstr. 60,

Jahreshauptversammlung der DSV, siehe Einladung S. 11.

April 2010

Dienstag 13. April 2010. Stammtisch der DSV im Gasthaus „Hofbräu-keller“ am Wiener Platz, Innere Wiener Straße 19, um 18.30 Uhr.

Fr. 30. 4. um 19.00 Uhr in der Schwanthalerstr. 60, **Walpurgisfeier** siehe Einladung S. 14.

Mai - Juni 2010

Sa. 8. 5. um 20.00 Uhr, Leonrodstr.19, **Frühlingskonzert mit dem Schwedischen Chor und Solisten**. Mehr Info, S. 9.

Dienstag 11. Mai 2010. Stammtisch der DSV im Gasthaus „Hofbräu-keller“ am Wiener Platz, Innere Wiener Straße 19, um 18.30 Uhr. Bei schönem Wetter im Biergarten.

Dienstag 8. Juni 2010. Stammtisch der DSV im Gasthaus „Hofbräu-keller“ am Wiener Platz, Innere Wiener Straße 19, um 18.30 Uhr. Bei schönem Wetter im Biergarten.

Monatliche Filmabende und übrige Veranstaltungen der schwed. Gemeinde: www.svenskakyrkan.se/bayern

Midsommarfest - voraussichtlich am Sa. 26. 6.

Kulturkalender

Alle Angaben ohne Gewähr. Weitere Angaben erfragen Sie bitte bei den Veranstaltern und entnehmen Sie bitte der Tagespresse

3.3.-21.3.2010: MAMMA MIA!
Das ABBA - Musical im Deutschen Theater in München

3.3. - 6.3., Muffatwerk: Das Tanzfestival **scanART, Performance-Kunst.** Info: Tel. 089 - 1 89 31 37 13
www.jointadventures.net

Fr. 5.3. (Forstner-Saal, Oberhaching) **und 6.3.** (Carl-Orff-Saal, Gasteig), **20.00 Uhr,** Frühjahrskonzert der Kammerphilharmonie da capo, Werke u. a. von **Dag Wirén**

Di. 23.3., 20.00 Uhr, Philharmonie im Gasteig: Orchestra di Padova e del Veneto. Es wird u. a. die Sinfonie C-Dur "con Violino obbligato" von **Joseph Martin Kraus** (schwed.) aufgeführt.

Mi. 14.4., 20.30 Uhr, Muffatwerk: **Nils Landgren - Funk Unit**

Fr. 16.4., 20.00 Uhr, Muffatwerk: **Dan Berglund,** einer der besten

Bassisten des aktuellen Jazz.

Sa. 1.5., 20 Uhr, Philharmonie im Gasteig: **Schwed. Radio-Symphonieorchester** (Ltg. Daniel Harding) u. Hélène Grimaud (Klavier) mit Beethovens Klavierkonzert Nr. 4 u. Dvoraks Symphonie Nr. 7.

Do. 6.5. u. Fr. 7.5.2010, jeweils 20 Uhr, Philharmonie im Gasteig: Konzert des Symphonieorchesters des Bayr. Rundfunks. Als Solistin wirkt die **schwedische Mezzosopranistin Malena Ernman** mit.

Do. 20., Fr. 21. und So. 23.5.2010, jeweils 20.00 Uhr im Herkulesaal der Residenz, Symphonieorchester des Bayr. Rundfunks (**Ltg. Herbert Blomstedt, renommierter schwedisch-amerikanischer Dirigent**) und mit dem Bariton Matthias Goerne. Die Kindertotenlieder v. Gustav Mahler und die 8. Sinfonie v. Franz Schubert werden aufgeführt.

Skolan brinner!

I bästa fall är det i Sverige värt en notis i lokaltidningen, eftersom skolbränder ofta hejdas av brandkåren på ett relativt tidigt stadium. När Torslandaskolan i Göteborg totalförstördes i november kunde journalisterna dock inte låta blir att rapportera om det. I det här fallet har även polisen fått fast de ungdomar som låg bakom branden.

Enligt Lars Berg, tidigare chef för Malmö Brandkår och Sotarna i Malmö, samt föreläsare för Brandskyddsföreningen, är Sverige världsbäst (!) när det gäller anlagda bränder i skolor. Statistiken visar att antalet har fördubblats de senaste tio åren. I princip är det någon som tuttar på en svensk skola varje dag. Oftast är det lek med eld i en papperskorg under skoltid, vilket snabbt upptäcks. De svåra bränderna anläggs däremot under kvällar och helger. Brandskyddsföreningen uppskattar samhällskostnaden till omkring en halv miljard kronor. Minst. Men då är kommunernas egna kostnader inte medräknade. Istället för att gå till uttryckningar och återuppbyggnad av lokaler, skulle pengarna kunna användas till 1.200 lärartjänster om året. Eller fler, beroende på den verkliga kostnaden.

Bakom bränderna ligger skolornas egna elever eller ungdomar ur grannskapet. Det är dock ingen som har brytt sig om att undersöka varför svenska elever tänder på byggnaderna. Skolverket och myndigheten för skolutveckling ser det inte som sitt arbete att utreda det här problemet, och politiker och journalister verkar också sätta andra prioriteter. 90% av fallen blir aldrig uppklarade.

Däremot har Karlstads kommun två eld-själur (!) som arbetar med trygghet bland ungdomar. De har lagt märke till att skolbränder är en upptrappning av lättare skadegörelse och har utarbetat en modell för säkrare skolmiljöer. Egentligen börjar problemen dock ännu tidigare med avhumaniseringen av språket, säger Ulf Mårtensson, en av projektledarna. När tonen på skolan blir rå, och eleverna skriker *hora* och *bög* till varandra, då dröjer det inte länge innan vandaliseringen ökar och då är steget till en anlagd skolbrand inte långt.

Psykologen K A T Eliazon anser att föräldrarna och andra vuxna är för upptagna med sina egna liv och har gett upp sitt ansvar. De saknar den empati som barnen behöver.

Den psykiska hälsan hos svenska barn och ungdomar är inte den bästa, och det har blivit tydligt att familjerna inte ensamma kan ta hand om tonåringarnas problem. Nu har regeringen avsatt 70 miljoner kronor som kommunerna ska använda till projekt för att stödja ett bättre förhållande mellan föräldrar och deras halv vuxna barn.

Ungdomsboksförfattaren Mats Wahl, som reser runt i skolorna, har också lagt märke till problemen och har skrivit en faktabok, riktad till vuxna. Han menar att det kan vara ett nödrop att tända eld på skolan, för då kanske de vuxna äntligen griper in och gör någonting åt ett skolalldag där ingenting fungerar och där ingen vill lyssna. Boken heter *Den vilda drömmen* och är utgiven på Blombergs förlag (2006).

Maria Senfleben

Schwedenklänge

Frühlingskonzert mit dem
Schwedischen Chor München
und Solisten

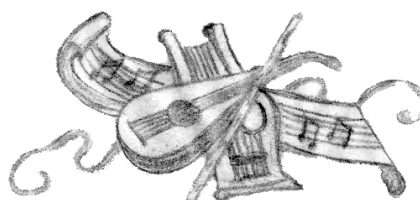
Leitung: Marianne Wennås

Eintritt 10 Euro, erm. 7 Euro
Kasse geöffnet ab 19.30

Samstag, 8. Mai 2010, 20.00 Uhr

Werkhaus

München, Leonrodstrasse 19
U1 Rotkreuzplatz

För dig som vill läsa böcker på svenska

I församlingslokalen, Schwanthalerstr. 60, har Svenska Församlingen ett litet bibliotek. Det är skänkta böcker av varierande karaktär från klassiker över romaner till moderna svenska deckare av t.ex. Mankell, Nesser, Edwardsson. Det finns också böcker med historiska, politiska och sociala temen samt biografier.

Du som är medlem i DSV Tysk-Svenska Föreningen är också välkommen att låna och läsa våra böcker. Du behöver bara skriva ditt namn på lånekorten längst bak i böckerna och datum för utlåningen. Dessutom skriver du namn, adress och telefonnummer på en lista,

som finns vid bokhyllorna. Utlåningen är gratis fast "spargrisen" är förstås tacksam över en liten slant ibland.

Du kan även låna svenska filmer på dvd (vi har redan bortåt 70) eller videokassetter och vi har även några talböcker. Utlåningen sker på våra öppningstider måndag-fredag 10.00-14.00 eller om någon annan från kontoret är närvarande. Dessa medier står fritt tillgängliga att välja ut i hyllan eller du kan få en lista med titlarna. För dessa "paket" tar vi 10€ i pant. Välkommen att besöka oss på Svenska Församlingen!

Lily Seimel – ansvarig för biblioteket

Kostenlose Inserate unserer Mitglieder:

Südschwedeninteressent (nahe Meer)!
Welche jung gebliebene Sie bietet
kostentl. Unterkunft gegen Mithilfe bei
d. Gartenarbeit. Tel. 08106-2697

Vem reser till Sverige med BIL i vår/
sommar o kan ta med en eller ett par
resväskor till NORRKÖPING, gärna
mot övernattning där.
Kristina 089 391629

Weiter auf S. 15.

Valborgsmässoafton ur Nils Holgersson av Selma Lagerlöf:

Lördag 30 april

Det finns en dag, som är nära nog lika efterlängtdad av alla barn i Dalarna som julaftonen, och det är valborgsmässoaftonen, då de få tända eldar ute i det fria. Flera veckor förut tänker pojkar och flickor inte på annat än att samla bränsle för valborgseldarna. De går i skogen för att plocka upp torra grenar och kottar, de samlar spånor hos snickaren och stickor och bark och vresiga kubbar hos vedhuggaren. De går var dag till handelsmannen för att tigga gamla lårar, och om någon har lyckats komma över en tom tjärtunna, gömmer han den som sin bästa skatt och törs inte ta fram den förrän i sista stunden, strax innan eldarna skall tändas. De smala spöna, som man använder till att stödja ärter och bönor med, är i stor fara och likaså alla gamla omkullblåsta gårdsgårdar, alla sönderbrutna redskap och alla hässjängar, som har blivit kvarglömda ute på åkern.

Tändsticksmuseet i Jönköping - eld och lågor

I Jönköping finns världens enda tändsticksmuseum. Läs mer på:
<http://www2.jonkoping.se/kultur/matchmuseum/index.htm>

Flera olika utställningar finns, bl a Eld och lågor - om elden i barnlitteraturen. Minns ni t ex *Hattstugan* av Elsa Beskow?

Dessutom kan man i restaurangen äta tidstypiskt à la Ivar Kreuger, tändstickskungen som utlöste 20-talets finanskris.

Häxorna på Blåkulla

Valborgsmässoafton anses precis som skärtorsdagen (Gründonnerstag) vara en dag som häxorna träffas på Blåkulla för att utföra sina otäcka riter - och därför skulle skrämmas ordentligt med stora brasor och oväsen när de flög förbi på sina kvastar.

Ordet Blåkulla sägs ibland komma från det tyska ordet Blocksberg, och det finns några orter, särskilt ön Blå Jungfrun utanför Öland som har utpekats som svenska Blåkulla. Nationalparken Blå Jungfrun är mycket mytomspunnen. Om man tar med sig en sten därifrån, säger folkmun, så kommer man drabbas av otur ända tills man lämnar den tillbaka.

Carl von Linné om Blå Jungfrun:

... de säga allment, at alla Trollpackor hit skola resa (sannerligen en rätt besvärlig resa) hwar Skiärtorsdag; men den som en gång varit här på orten, lærer aldrig mer resa hit, och nog finna orsak till fabeln. Ty om någon ort i werlden ser hiskelig ut, är wisserligen denna en af de grymmaste, derföre man ock henne kort beskrifwer.

Ibland påstås också häxorna resa till Häcklefjäll, antingen det nu är en plats på Island, i Danmark eller Sverige. Det finns ytterligare ett Blåkulla, nära Marstrand på svenska Västkusten. Och dessutom finns det en hel del andra förklaringar till varför man just talar om Blåkulla. F ö bryggs ett prisbelönt rököl i landskapet Närke, vilket (ölet) just kallas Häcklefjäll.

Maria Senfleben

Einladung zur Mitgliederversammlung der Deutsch-Schwedischen Vereinigung e.V.

**am Freitag, den 26.3.2010, Gemeindesaal,
Schwanthalerstraße 60, München um 19:00 Uhr**

Liebe Mitglieder. das deutsche Vereinsgesetz schreibt uns vor, jedes Jahr eine Mitgliederversammlung abzuhalten. Unterstützen Sie uns durch Ihre Teilnahme, ein lebhaftes Vereinsleben zu gestalten. Alle Mitglieder werden herzlich gebeten, mit ihrer Teilnahme die Verbundenheit mit dem Verein zu dokumentieren. Mit Ihrer Teilnahme können Sie auch Lob - oder Kritik - an der Vorstandsarbeit üben, aber auch Vorschläge machen, wie wir manches besser machen könnten.

Hjärtligt välkomna! – Herzlich willkommen!

Tagesordnung

- TOP 1:** Begrüßung durch den Vorstandsvorsitzenden
- TOP 2:** Eröffnung, Ernennung eines Protokollführers
- TOP 3:** Feststellung der ordnungsgemäßen Ladung
- TOP 4:** Feststellung der Beschlussfähigkeit
- TOP 5:** Genehmigung der Tagesordnung sowie Vorlesen und Genehmigen des Protokolls der letzten Versammlung
- TOP 7:** Jahresbericht des Vorstands für das abgelaufene Jahr
- TOP 8:** Finanzbericht des Schatzmeisters
- TOP 9:** Bericht der Rechnungsprüferin
- TOP 10:** Aussprache über die Berichte
- TOP 11:** Entlastung des Vorstands
- TOP 12:** Bericht über die Vereinsziele für das laufende Jahr und Aussprache darüber
- TOP 13:** Dem Vorstand vorliegende Anträge, Aussprache darüber
- TOP 14:** Verschiedenes
- TOP 15:** Schluss der Versammlung,
anschl. geselliges Beisammensein bei Speis und Trank

Der Vorstand

Gustaf Fröding - 150 år 2010

I år firar vi den omtyckte diktarens 150-årsdag. Gustaf Fröding föddes på Alsters Bruk i Värmland den 22 augusti 1860 och dog den 8 februari 1911. Hans mor Emilia, dotter till biskop Agardh, drabbades efter hans födsel av depression och tvångsintogs på mentalsjukhus tills sonen var nio månader gammal. En syster till lille Gustaf dog tidigt och fadern, löjtnanten och affärsmannen Ferdinand Fröding, insjuknade 1865 i "psykiska åkommor". Han dog när Gustaf var student i Uppsala. Även modern var av skör psykisk hälsa och behövde vård. System Cecilia blev den som tog sig an sin bror. Vid 21 års ålder började Gustaf Fröding sina studier i Uppsala. Han hade av sin far ärvt 17.000 kronor - en enorm summa vid den tiden - vilken han förvarade i en plåtburk och främst använde för alkohol och bordellbesök, liksom för dyra fiskrätter (hälleflundra) och gåvor till vänner. Han kom därefter inte mer ifrån sitt alkoholberoende och sitt problematiska förhållande till kvinnor.

*"Jag köpte min kärlek för pengar,
för mig var ej annan att få,
sjung vackert, I skorrande strängar,
sjung vackert om kärlek ändå."*

Selma Lagerlöf, som var två år äldre och gammal värmlandsbekant, blev mycket upprörd över hans leverne och krävde i ett brev att han skulle ta sig i kragen. Svaret från Fröding blev en föga förnäm dikt:

"I dritande ställning jag läste ditt brev,
och ju mer jag läste - ju mer det drev.
Och marken var naken och saknade löv,
då tog jag ditt brev, och torka min röv."*

Fröding tog aldrig sin examen, men han fick några dikter publicerade i Karlstads-Tidningen och blev vid 27 års ålder fastanställd där. Några år senare intogs den unge poeten på en nervkuranstalt för första gången. Ofta sägs det att Fröding var schizofren, men en del tyder på att han mest led av depressioner p g a tidiga trauman, samt alkoholism.

1891 gavs Gustaf Frödings debutbok "Guitarr och dragharmonika" ut. Fem år senare blev det rabalder om diktsamlingen "Stänk och Flikar", eller snarare om dikten "En morgondröm", som ansågs vara oanständig. Fröding blev åtalad, men frikänd. En stor del av dikterna tillkom under vistelser vid nervanstalter i Norge och Tyskland. År 1898 skrev system Cecilia in honom på Uppsala Hospital, där Fröding ofta besöktes av lärarinnan Ida Bäckman, som ville gifta sig med honom och hitta en bättre vårdmöjlighet i Holland. Det blev dock inget av med planerna. Fröding flyttade senare till en villa på Djurgården i Stockholm, där han sköttes av en vårdarinna fram till sin död.

I sin diktning använde sig Gustaf Fröding gärna av alliterationer:

*”Säv, säv, susa,
våg, våg, slå,
I sägen mig var Ingalill
den unga mände gå?”*

Och det är han som är upphovsman till den klassiska raden *”Å i åa ä e ö”* (Och i ån är en ö) ur *”Dumt folk”*.

Sig själv beskriver han som ett troll, som ingen vill ha.

*”Det lider allt emot kvälls nu,
och det är allt mörk svart natt snart,
jag skulle allt dra till fjälls nu,
men här i daln är det allt bra rart.*

*På fjällets vidd där all storm snor
är det så ödsligt och tomt och kallt,
det är så trevligt där folk bor,
och i en dal är så skönt grönt allt.*

*Och tänk den fagra prinsessan,
som gick förbi här i jåns
och hade lengult om hjässan,
hon vore allt mat för måns.”*

Ändå är det han som har skrivit dessa rader:

*”Se efter natten kommer alltid dag,
och såret läks och sorgen har en ände”.*

Det finns flera stipendier och priser som bär Frödings namn. Det årliga lyrikpriset utdelas t ex av Gustaf Frödingsällskapet. Dessutom finns en hel del tonsättningar av Frödings dikter och förstklassiga översättningar till tyska. De sistnämnda av **Klaus-Rüdiger Utschick**, München, som även har översatt bl a C M Bellman.

Mer om Fröding på tyska och om förlaget Anacreon: <http://anacreon.de/>. Där finner man *”Schilf, Schilf, rausche”* och

*„Unser Probst, pausbackig wie Obst
und gelehrt wie der Teufel persönlich“.*

Frödings dikter finns alltså att njuta av, även för dem som inte har kommit så långt i svenska språket.

Maria Senfleben

** drita - värmländskt uttryck för att
uträtta sina behov - vilket Selma säkert
kände till*

Frödingabend - wir laden ein

Am Freitag, den 19. März um 19 Uhr veranstaltet die DSV einen Frödingabend zum 150. Geburtstag des beliebten Dichters. Es freut uns sehr, dass der deutsche Fröding-Übersetzer **Klaus-Rüdiger Utschick** an diesem Abend bei uns zu Gast sein wird. Er wird eigene Übersetzungen verschiedener Gedichte von Fröding vortragen. Auch die schwedischen Originale und Vertonungen der Gedichte durch berühmte Komponisten werden vorgestellt.

Ebenfalls wird es einen Büchertisch geben und auch für das leibliche Wohl ist gesorgt!

Die Veranstaltung findet in den Räumen der Schwedischen Gemeinde in der Schwanthalerstraße 60 statt.

**Liebe Mitglieder,
denken Sie daran,
den Verein zu informieren,
wenn sich Ihre Adresse oder
Bankverbindung ändert!
Vielen Dank!**

Vereinstreffen im Hofbräukeller

Das monatliche Vereinstreffen der DSV wir am zweiten Dienstag eines jeden Monats stattfinden. Wir treffen uns ab 18.30 im „Hofbräukeller“ am Wiener Platz, Innere Wiener Straße 19 (bei schönem Wetter im Biergarten!) in Form eines offenen Vereinstreffens.

Unsere Vereinsabende im Frühjahr 2010 sind:
9. März, 13. April, 11. Mai und 8. Juni.

So können alte und neue Mitglieder, Schweden und Deutsche, Interessierte und Schwedenfreunde zusammen kommen. Wir freuen uns sehr darauf, Euch zu sehen. Fragt einfach nach dem „Schwedentisch“, wie immer mit der schwedischen Fahne drauf! Wir reden schwedisch, aber auch deutsch oder bayerisch (!).

Kommen Sie, wann es Ihnen passt, bleiben Sie so lange, wie es Ihnen gefällt!

Willkommen - Välkomna!

Herzliche Einladung zur Walpurgisfeier der DSV!

Am 30. 4. um 19.00 Uhr treffen wir uns in der Schwanthalerstraße 60 und feiern wie die Uppsala-Studenten!

Die typischen Frühlingslieder der Männerchöre werden vorgestellt und möglicherweise mitgesungen, und, wie in Uppsala, gibt es eine Sillsexa (Bewirtung mit Hering und mehr) nach der feierlichen Rede an den Frühling.

Wer seine Studentenmütze noch hat, soll sie bitte aufsetzen!

Leider können wir kein Walpurgisfeuer in der Schwanthalerstraße bieten. Dafür bekommen wir auch keine kalte Füße!

Schwedisches Honorarkonsulat
Briener Straße 9, 80333 München;
Tel: 089/54521215. Telefonzeiten:
Mo., Di., Do., 10-12 Uhr

**Schwedische Gemeinde in
München**
Schwanthalerstraße 60 II, 80336
München. Tel: 089/54540695
Email: Kyrkan@web.de
<http://www.svenskakyrkan.se/bayern>

Skandinavische Tanzgruppe
Ann-Christine Bergström
Tel. 089/164893

Schwedischer Chor München
Marianne Wennås
Tel: 089/7606849

Svenska kyrkogårdar

De här gravstenarna från olika svenska kyrkogårdar står i bjärt kontrast till den moderna Skogskyrkogården.

Förr brukade man placera begravningsplatsen direkt vid kyrkan och det var särskilt fint att få sin plats inne i kyrkan eller precis bredvid.

Från 1815 började kyrkogårdarna anläggas utanför staden av hygieniska skäl, och ingen fick längre någon begravningsplats under kyrkans golv.

Under 1900-talets senare del införde många städer regler för hur gravarna skulle se ut. Olika höjd, bredd och färg på stenarna förbjöds och därför ser många kyrkogårdspartier från den tiden ganska tråkiga ut. Numera tillåts återigen olika former och färger. Allt fler gravar smyckas med små duvor, foton och änglar.

I genomsnitt dröjer det 20 dagar, i Stockholm 33 dagar, från dödsfall till begravning. Det beror dels på myndigheternas rutiner, dels på de anhörigas

ovilja att låta döden påverka deras planering.

Förra året avslöjade SVT:s *Uppdrag granskning* att gravskötseln i Sverige utförs på ett rent makabert sätt. Eftersom det är så få svenskar som regelbundet besöker gravar under vardagarna, hade ingen lagt märke till kyrkogårdsförvaltningarnas pietetslösa behandling av de döda. Det visades i TV-programmet att när de sörjande lämnat graven, körde grävskoporna fram, krossade locken på kistorna och fyllde dem med jord för att undvika sättningar och efterarbete. Ett våg av upprördhet svepte genom landet och kyrkoråd och präster lovade bot och bättring. Men nu har allmänhetens intresse flyttats till andra områden. Om detta arbetssätt har upphört på allvar, vet ingen - utom kyrkogårdspersonalen.

Andra problem har Östra kyrkogårdarna i Malmö och Göteborg, som hemsöks av ungdomsgäng. I Göteborg har stulna bilar parkerats på gravar och bränts upp och i Malmö måste personalen vidta säkerhetsåtgärder innan de går in. Det här är sorgliga undantag - så gott som alla andra kyrkogårdar, både i storstäderna och på landsbygden kan man mycket väl besöka - inte bara Skogskyrkogården i Stockholm.

Maria Senftleben

Timmerstuga (Blockhütte) uthyres i KOLMÅRDEN, nära Norrköping, för kortare eller längre tid: skogstomt med badsjö runt hörnet, 45 qm + 15 qm gäststuga, flyg RYANAIR Memmingen-Skavsta + Buss. Kristina 089 391629

(Fortsetzung von S. 2)

Heute wird der Friedhof nicht weiter umgestaltet. Die Gebäude werden renoviert und die Naturräume gepflegt.

Sucht man nach berühmten Persönlichkeiten auf diesem Friedhof, so wird man u.a. folgende Personen finden: den Jazzpianisten und Komponisten Jan Johansson (1931 – 1968), die Choreographin Birgit Cullberg (1928 – 1999), den Fußballspieler Lennart „Nacka“ Skoglund (1929 – 1975), den Schriftsteller Ivar Lo-Johansson (1901 – 1990), die Schauspielerin Greta Garbo (1905 – 1990) und natürlich den Architekten Gunnar Asplund (1885 – 1940).

Walter Mirbeth, Dezember 2009

Haben Sie uns Ihre E-Mailadresse schon mitgeteilt ?

Nytt om Skogskyrkogården

Krematoriet, som ritades av Gunnar Asplund, har tjänat ut. Arkitekt Johan Celsing vann den internationella tävlingen med sitt bidrag *En sten i skogen*. Enligt juryn är det *det förslaget som bäst förstår Skogskyrkogårdens helhet och som mest lyhört lyssnar till platsen*. Det nya krematoriet beräknas stå färdigt år 2012 och kostnaderna kommer enligt beräkningar uppgå till 129 miljoner kr. Asplunds kombinerade krematorium och kapell kommer även i framtiden att användas vid begravningsceremonier.

Kyrkogården

Stundom kring de dödas läger
för mig själv jag vandra plär.
Tystnaden, jag finner där,
ingen fasa för mig äger:
ljuv den för min känsla är.

När jag mig förtroligt sänker
på en gräsbevuxen häll,
fridsamt på min levnadskväll,
mina sorgers slut jag tänker,
tänker vilan, och är säll.

(Utdrag ur Anna Maria Lenngrens dikt)

Den Aufnahmeantrag finden Sie auf unserer Homepage: <http://www.d-s-v-m.de/>. Oder beim Vorstand anfordern!